

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ

**ОСОБИСТІТЬ ТА СУСПІЛЬСТВО
В ЦИФРОВУ ЕРУ:
ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВИМІР**

МАТЕРІАЛИ IV МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

21 червня 2024 року

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»**

**Факультет психології, політології та соціології
Кафедра психології**

*IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ*

**«ОСОБИСТІТЬ ТА СУСПІЛЬСТВО В
ЦИФРОВУ ЕРУ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВИМІР»**

21 червня 2024 року

Одеса – 2024

УДК 159.923.2(063)

Редакційна колегія:

Відповідальний редактор – **Аракелян М.Р.**, доктор юридичних наук, професор, проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», заслужений юрист України.

Члени редколегії:

Цільмак О.М. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Ульянов В.О. – доктор медичних наук, професор, професор кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Татьянчиков А.О. – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Лісовенко А.Ф. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Ташматов В.А. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія».

Матеріали представлені в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за їх зміст.

Особистість та суспільство в цифрову еру: психологічний вимір : матеріали IV міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 21 червня 2024 року) / за заг. ред. проф. Аракеляна М.Р. Одеса : Національний університет «Одеська юридична академія», 2024. 217 с.

УДК 159.923.2(063)

<i>Ташилатов В.А., Маруцак А.П.</i> ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДОПИТУ НЕПОВНОЛІТНІХ.	183
<i>Третьякова Т.М., Івашко С.О.</i> СКЛАДОВІ ОСОБИСТІСНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.	187
<i>Цільмак О.М.</i> ПРАКТИЧНЕ НАВЧАННЯ – ЗАПОРУКА СФОРМОВАНOSTІ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПРОФЕСІОНАЛА.	192
<i>Чепурна О.Є.</i> ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ ДО РОБОТИ В КОМАНДІ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ У ЗВО.	197
<i>Черниш М.Д.</i> БАР'ЄРИ СПІЛКУВАННЯ В ЕПОХУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.	201
<i>Шшико В.С.</i> ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ АДАПТАЦІЇ ПІДЛІТКІВ-ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ З ПОЧАТКУ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ В УКРАЇНІ.	205
<i>Шмаленко Ю.І.</i> ЕФЕКТИВНІ КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ В КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЯХ.	208
<i>Яцюк М.В., Халаман А.О.</i> ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЕМОЦІЙНОЇ СТІЙКОСТІ ОСОБИСТОСТІ.	213

Ключові слова: психологічна готовність, командна робота, проєкт, емоційний інтелект.

Keywords: psychological readiness, teamwork, project, emotional intelligence.

Черниш Маргарита Дмитрівна

здобувачка 4 курсу факультету психології, політології та соціології

Національний університет «Одеська юридична академія»

Науковий керівник: кандидат політичних наук, доцент Третьякова Т.М.

БАР'ЄРИ СПІЛКУВАННЯ В ЕПОХУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Сучасне суспільство зазнає швидких змін, зумовлених глобалізацією та розвитком інформаційних технологій. Індивіди в різних сферах діяльності, від бізнесу до особистого життя, стикаються з необхідністю вміння ефективно спілкуватися та будувати гармонійні взаємини. Дослідження проблем спілкування є важливим завданням для науковців та практиків.

Комунікація (від лат. *communicatio* — єдність, передача, з'єднання, повідомлення, пов'язаного з дієсловом лат. *communico* — роблю спільним, повідомляю, з'єдную, похідним від лат. *communis* — спільний) — це процес обміну інформацією (фактами, ідеями, поглядами, емоціями тощо) між двома або більше особами, спілкування за допомогою вербальних і невербальних засобів із метою передавання та одержання інформації [1]. Спілкування є не лише засобом передачі інформації, але й ключовим елементом формування особистості та розвитку взаємин. У контексті розвитку сучасного суспільства, з його швидкими змінами та ростом соціальних мереж та технологій комунікації, розуміння психологічних аспектів спілкування стає важливим для розвитку нових стратегій та підходів у будівництві взаємин.

В контексті глобалізації та різноманіття культур, вміння ефективно спілкуватися стає ще більш важливим для подолання перешкод міжкультурного спілкування та побудови гармонійних відносин у міжнародному спілкуванні.

Цифрове середовище пропонує безліч можливостей для спілкування, але воно також створює унікальні психологічні бар'єри, які можуть ускладнювати ефективну комунікацію. Бар'єри спілкування - це психологічні труднощі, що виникають в процесі спілкування, які служать причиною конфліктів або перешкоджають взаєморозумінню і взаємодії [2]. Існує безліч подібних бар'єрів, але найчастіше люди можуть стикатися з наступними:

- Відсутність невербальних сигналів:

У цифровому спілкуванні ми позбавлені багатьох невербальних сигналів, які зазвичай супроводжують живу розмову, таких як вираз обличчя, мова тіла та тон голосу. Це може призвести до непорозумінь та неправильного тлумачення намірів. Наприклад, одна фраза може розумітися по-різному саме через те, що через текст немає можливості передати тон голосу та деякі невербальні сигнали, завдяки котрим розуміння цієї фрази було б більш продуктивним.

- Страх публічного виступу:

Деякі люди відчувають сильний страх публічного виступу, який може посилюватися в онлайн-середовищі, де їхні висловлювання можуть бачити та коментувати багато людей. Це може призвести до того, що вони уникають участі в онлайн-дискусіях або обмежують свою участь. Цей бар'єр ми можемо спостерігати у коментарях, наприклад, під відео на YouTube. Глядач або навіть сам автор відео не зможе аргументувати свою позицію через думки про те, що за ним спостерігає безліч людей одразу.

- Мовна тривога:

Навіть люди, які не відчувають страху публічного виступу, можуть відчувати тривогу щодо своїх мовних навичок у цифровому середовищі. Це може бути пов'язано з тим, що вони знають, що їхні помилки будуть зафіксовані на письмі, або з тим, що вони порівнюють себе з іншими учасниками онлайн-спілкування. Також цей бар'єр може спостерігатися, якщо співрозмовники

розмовляють на «різних» мовах, де один із співрозмовників використовує незрозумілий для іншого сленг.

- Емоційна відстороненість:

Цифрове спілкування може здаватися емоційно відстороненим, що ускладнює встановлення зв'язку з іншими людьми. Це може бути пов'язано з відсутністю фізичної близькості, що проявляється в відсутності невербальних сигналів, дотиків і живої реакції співрозмовника. Також саме текстовий формат може заважати діалогу, тому що спілкування за допомогою тексту може бути складним для передачі емоцій. Ще треба зазначити, що швидкість онлайн спілкування часто відбувається дуже швидко, що може ускладнювати вираження та сприйняття емоцій. Людина може відчувати тиск, щоб швидко відповідати на повідомлення, і не завжди має час подумати про те, що вона і як хоче це сказати.

Отже, існує доволі багато психологічних бар'єрів спілкування у цифровому просторі. Є деякі рекомендації щодо того, як можна побороти ці бар'єри:

По-першу, для більш точного розуміння можна використовувати емодзі та смайлики. Вони можуть допомогти вам передати свої емоції та зробити ваші повідомлення більш зрозумілими. Іноколи можна використовувати додаткові описові моменти, щоб передати свої думки та почуття. Наприклад, можна дописувати, що написана фраза була сказана з м'яким, спокійним тоном без бажання образити, щоб підштовхнути співрозмовника до правильного розуміння повідомлення. Також в деяких випадках буде корисно використовувати розділ абзаців, виділення тексту (наприклад, у Telegram є такі функції) та інші формати, щоб зробити ваші повідомлення більш зрозумілими.

По-друге, не завадить перепитувати у співрозмовника чи правильно було зрозуміле його повідомлення чи ні. Уточнююче питання іноколи може допомогти побороти потенційне непорозуміння. Також можна використовувати цей спосіб самостійно, більш детально розкриваючи деякі двозначні повідомлення.

І наприкінці можна зазначити, що на спілкування також впливає така психологічна якість особистості як самоконтроль [3]. Дуже важливо вміти чекати

та не перебивати людину навіть під час того, як вона друкує повідомлення. Треба дати час для висловлення думки на всі сто відсотків (навіть якщо це займає багато часу; будьте терплячими, інколи написання великого повідомлення займає багато часу), щоб подивитися на її позицію обширно, а не чіпляючи лиш деякі повідомлення або слова.

Список використаних джерел

1. Комунікація. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D0%BC%D1%83%D0%BD%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F> (дата звернення 04.06.2024).
2. ПСИХОЛОГІЯ дослідження з теми «Етика спілкування» ПРОЕКТ: «Бар'єри в спілкуванні». URL: <https://vseosvita.ua/library/embed/0100axhv-490f.docx.html#:~:text=%D0%91%D0%B0%D1%80%D1%94%D1%80%D0%B8%20%D1%81%D0%BF%D1%96%D0%BB%D0%BA%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%2D%20%D1%86%D0%B5%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D1%96,%D0%B0%D0%B1%D0%BE%20%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B5%D1%88%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B6%D0%B0%D1%8E%D1%82%D1%8C%20%D0%B2%D0%B7%D0%B0%D1%94%D0%BC%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B7%D1%83%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8E%20%D1%96%20%D0%B2%D0%B7%D0%B0%D1%94%D0%BC%D0%BE%D0%B4%D1%96%D1%97> (дата звернення 04.06.2024).
3. Комунікативні бар'єри URL: <https://buklib.net/books/36740/> (дата звернення 04.06.2024).

Ключові слова: бар'єри спілкування, спілкування, комунікація, цифровий простір.

Key words: communication, digital space, fusion, fusion barriers.